

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo odbrane/obrane

Босна и Херцеговина
Министарство одбране

POLITIKA
VOJNE POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA

Sarajevo, oktobar 2010. godine

SADRŽAJ

I OPĆE ODREDBE	1
1. Svrha.....	1
2. Cilj.....	1
3. Primjenjivost	1
4. Reference.....	1
II DEFINICIJE POJMOVA	2
III NAČELA I CILJEVI VOJNE POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA.....	2
1. Načela vojne pomoći.....	2
2. Ciljevi vojne pomoći	3
IV OSNOVE VOJNE POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA.....	4
1. Normativno-pravne osnove	4
2. Odobravanje vojne pomoći	4
3. Komandovanje i kontrola	4
4. Saradnja sa civilnim organima	5
V OBLICI VOJNE POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA.....	5
1. Podjela oblika vojne pomoći	5
2. Unutardržavna vojna pomoć	5
3. Međudržavna vojna pomoć	6
4. Međunarodna vojna pomoć.....	7
VI OSNOVE IZGRADNJE SPOSOBNOSTI ZA POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA.....	8
1. Koncept izgradnje sposobnosti.....	8
2. Osposobljavanje funkcionalnih specijalista	8
3. Razvoj kapaciteta	8
VII ODGOVORNOSTI.....	9
1. Nadzor nad vojnom pomoći civilnim organima.....	9
2. Odgovornosti struktura odbrane.....	9
VIII ZAVRŠNE ODREDBE.....	9
1. Donošenje dokumenata	9
2. Ažuriranje Politike	9
3. Stupanje na snagu.....	9

Na osnovu člana 13. stav (1) tačke o) i z) i člana 15. tačka a) Zakona o odbrani Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 88/05) i člana 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj: 32/02), d o n o s i m

POLITIKU VOJNE POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA

I OPĆE ODREDBE

1. Svrha

Svrha Politike vojne pomoći civilnim organima (u daljem tekstu: Politika) je definiranje osnova za sistemsko uređenje odnosa i aktivnosti koje ostvaruju Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine i Oružane snage Bosne i Hercegovine u postupku pružanja vojne pomoći civilnim organima u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH) i inostranstvu.

2. Cilj

Cilj Politike je definiranje:

- a) načela, ciljeva, osnova i oblika vojne pomoći civilnim organima,
- b) osnova izgradnje sposobnosti za vojnu pomoć civilnim organima,
- c) odgovornosti u oblasti vojne pomoći civilnim organima.

3. Primjenjivost

Politika se primjenjuje u Ministarstvu odbrane BiH i Oružanim snagama BiH.

4. Reference

Referentni normativni i drugi dokumenti za razvoj Politike su:

- a) Zakon o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj: 32/02),
- b) Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07),
- c) Zakon o odbrani BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 88/05),
- d) Zakon o službi u Oružanim snagama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 88/05),
- e) Zakon o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga BiH, policijskih službenika, državnih službenika i ostalih zaposlenika u operacijama podrške miru i drugim aktivnostima u inostranstvu ("Službeni glasnik BiH", broj: 14/05),
- f) Okvirni Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 50/08),
- g) Zakon o deminiranju u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 5/02),
- h) Odluka o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH, broj: 01-011-1110-6/06 od 05.07.2006 godine i odluke o izmjenama i dopunama iste, broj: 06-011-69-61/08 od 17.01.2008. godine i broj: 05-11-618-6/08 od 18.03.2008. godine,
- i) Sigurnosna politika BiH, broj: 01-011-142-35-1/06 od 08.02.2006.godine,
- j) Odbrambena politika BiH, broj: 01-011-618-16/08 od 26.11.2008. godine,
- k) Vojna doktrina Oružanih snaga BiH, broj: 01-2154-10/03 od 27.11.2003. godine,
- l) Doktrina obuke Oružanih snaga BiH, broj: 04-50-828/04 od 29.04.2004 godine,
- m) dokumenti BiH izrađeni u okviru NATO Programa Partnerstvo za mir (NATO/Partnership for Peace - NATO/PfP), NATO Civil-Military Cooperation Doctrine (AJP 9) i NATO Military Policy on Civil-Military Cooperation (MC 411-1).

II DEFINICIJE POJMOVA

Ključni pojmovi korišteni u Politici definirani su kako slijedi:

- a) **Vojne snage** - Oružane snage BiH, drugih zemalja, saveza i koalicija.
- b) **Civilni organi** - sve domaće i inostrane vladine i nevladine civilne strukture (organi, institucije, agencije, ustanove, organizacije, udruženja i drugi oblici organizovanja),
- c) **Civilno stanovništvo** - civili, građani koji ne pripadaju vojnim snagama,
- d) **Vojna pomoć civilnim organima** - angažovanje vojnih snaga u aktivnostima pružanja pomoći i podrške civilnim organima i u okviru iste civilnom stanovništvu. Kao širi pojam i način realizacije uključuje saradnju i koordinaciju sa civilnim organima,
- e) **Civilno-vojna saradnja** - niz obostrano usaglašenih mjera, postupaka i radnji između vojnih snaga i civilnih organa u aktivnostima pružanja i prijema vojne pomoći. Uključuje uzajamnu saradnju i podršku vojnih snaga i civilnih organa, te saradnju sa sa civilnim stanovništvom. NATO definiše civilno-vojnu saradnju (Civil-Military Co-operation - CIMIC) kao koordinaciju i saradnju, u podršci misijama, između NATO Komandanta i civilnih organa, uključujući civilno stanovništvo, lokalne vlasti, kao i međunarodne, nacionalne i nevladine organizacije i agencije.
- f) **Koordinacija** - postupak usklađivanja djelovanja svih učesnika aktivnosti,
- g) **Humanitarne aktivnosti** - sve akcije humanitarnog karaktera na pružanju pomoći civilnom stanovništvu koje je pogođeno prirodnim i drugim i nesrećama ili koje je ugroženo na drugi način.

III NAČELA I CILJEVI VOJNE POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA

1. Načela vojne pomoći

Uspješno planiranje, priprema i izvršenje zadataka vojne pomoći civilnim organima zasniva se na primjeni općih i posebnih načela.

Opća načela vojne pomoći su:

- a) zakonitost (poštivanje zakona i propisa),
- b) efikasnost (brzina i najbolji rezultat),
- c) priuštivost (usklađivanje mogućnosti i potreba),
- d) ekonomičnost (najmanji utrošak sredstava u odnosu na ostvareni efekat),
- e) racionalnost (izbor najboljeg mogućeg načina),
- f) optimalnost (odgovarajući uslovi),
- g) realnost (uvažavanje stvarnog stanja),
- h) objektivnost (procjena na osnovama stvarnog stanja),
- i) pravovremenost (angažovanje u potrebnom vremenu i poštivanje rokova),
- j) tačnost (precizno i dosljedno postupanje),
- k) primjenjivost (moguća implementacija),
- l) transparentnost (pristup i objavljivanje informacija),
- m) sistematičnost (temeljiti i sistemski pristup),
- n) društvena korisnost (interesi i ukupni efekti za društvenu zajednicu),
- o) kontinuiranost (neprekidan proces),
- p) NATO interoperabilnost (usklađivanje sa NATO normama i uobičajenim praksama),
- r) nekomercijalnost (neprofitabilnost za korisnika i davaoca pomoći),
- s) nekonkurentnost (odsustvo tržišne konkurencije),
- t) prioritetizacija (definiranje prioriteta, pri čemu pružanje pomoći ne smije ugroziti borbenu spremnost Oružanih snaga BiH i realizaciju osnovnih zadataka odbrane).

Kao članica NATO/PfP i aspirant za punopravno članstvo u NATO-u, BiH želi razvijati strukturu svojih oružanih snaga i prilagoditi je normama i praksama zemalja članica NATO-a.

U cilju dostizanja NATO interoperabilnosti, strukture odbrane BiH će u oblasti vojne pomoći civilnim organima primjenjivati sljedeća posebna načela:

- a) svijest o različitosti (razumijevanje postojanja i prihvatanje različitosti između vojnih snaga i civilnih organa, uključujući civilno stanovništvo),
- b) zajednički ciljevi (sagledavanje interesa, koristi za društvenu zajednicu i definiranje zajedničkih ciljeva vojnih snaga i civilnih organa),
- c) podijeljena odgovornost (utvrđivanje nosilaca, načina i rokova izvršenja pojedinačnih zadataka u skladu sa zakonskim nadležnostima vojnih snaga i civilnih organa),
- d) obostrani pristanak (pristanak vojnih snaga i civilnih organa na saradnju i zajedničko djelovanje),
- e) transparentnost (otvorenost za razmjenu informacija o nadležnostima, ciljevima i mogućnostima vojnih snaga i civilnih organa),
- f) komunikativnost (spremnost i uspostava stalne komunikacije između vojnih snaga i civilnih organa, uključujući civilno stanovništvo).

2. Ciljevi vojne pomoći

Ciljevi vojne pomoći civilnim organima su:

- a) ispunjavanje zakonskih zadataka i dodijeljenih misija (pomoć i podrška civilnim organima u skladu sa zakonskim zadacima struktura odbrane BiH i dodijeljenim misijama po naređenju/ovlaštenju nadležnih institucija u lancu komandovanja i kontrole nad Oružanim snagama BiH),
- b) doprinos izgradnji sigurnog demokratskog društva (pomoć i podrška civilnim organima u aktivnostima jačanja mira, sigurnosti i stabilnosti BiH, te u međunarodnim nastojanjima izgradnje i održavanja mira, sigurnosti i stabilnosti na širem planu),
- c) razvijanje i unapređivanje saradnje sa civilnim organima (jačanje povjerenja i međusobna komunikacija, koordinacija i saradnja između struktura odbrane BiH i civilnih organa usmjerena na uspješno izvršenje aktivnosti vojne pomoći),
- d) jačanje ugleda i potvrđivanje društvene korisnosti institucija odbrane BiH (razvoj sposobnosti i uspješna realizacija zadataka vojne pomoći kojima se stvaraju uslovi za prosperitetan život svih građana BiH, te potvrđuje pozicija struktura odbrane BiH kao garanta sigurnosti BiH i zaštite njenih vrijednosti od raznih oblika ugrožavanja),
- e) ispunjavanje međunarodnih obaveza BiH (izvršenje zakonom definiranog zadatka struktura odbrane BiH kroz učešće u raznim vidovima aktivnosti usmjerenih na postizanje i unapređenje ciljeva vanjske politike BiH),
- f) uključivanje u evropske i evroatlantske integracijske procese (ispunjavanje obaveza i dostizanje potrebne interoperabilnosti Oružanih snaga BiH na putu priključenja BiH u NATO i EU, kao i druge savremene integracijske procese).

IV OSNOVE VOJNE POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA

1. Normativno-pravne osnove

Normativno-pravne osnove vojne pomoći civilnim organima su:

- a) Ustav BiH, zakoni, propisi i dokumenti BiH,
- b) međunarodni i međudržavni ugovori, NATO/PfP i druge preuzete obaveze BiH,
- c) međunarodni propisi, konvencije i drugi dokumenti,
- d) normativni i drugi dokumenti u odbrambenom sistemu BiH.

2. Odobravanje vojne pomoći

Angažiranje Oružanih snaga BiH u aktivnostima vojne pomoći civilnim organima vrši se u skladu sa zakonskim rješenjima i po naređenju/ovlaštenju nadležnih institucija u lancu komandovanja i kontrole nad Oružanim snagama BiH. Angažiranje Oružanih snaga BiH u navedenim aktivnostima odobravaju Predsjedništvo BiH, ministar odbrane BiH po ovlaštenju Predsjedništva BiH ili ministar odbrane BiH iz svoje nadležnosti, uključujući izdavanje naređenja i davanje odobrenja načelniku Zajedničkog štaba Oružanih snaga BiH za angažiranje Oružanih snaga BiH u određenim aktivnostima.

Izuzev zadataka i dodijeljenih misija po naređenjima/ovlaštenjima u lancu komandovanja i kontrole nad Oružanim snagama BiH, vojna pomoć civilnim organima u načelu se razmatra, odobrava i realizira po zahtjevima civilnih organa.

3. Komandovanje i kontrola

Civilnu komandu i kontrolu nad Oružanim snagama BiH vrši BiH kroz definirani lanac komande i kontrole.

Pripadnici i jedinice Oružanih snaga BiH, angažirani u pružanju vojne pomoći civilnim organima, ostaju u lancu komandovanja i kontrole nad Oružanim snagama BiH, a pripadnicima i jedinicom komanduje nadležni starješina.

U određenim situacijama i oblicima pružanja vojne pomoći, kao što su pomoć u reagiranju na prirodne i druge nesreće, borbi protiv terorizma i realizaciji humanitarnih aktivnosti, javit će se potreba za stavljanjem vojnih snaga u poziciju u kojoj će biti odgovorne civilnim organima nadležnim za realizaciju aktivnosti. U ovakvim situacijama, nadležni civilni organ kojem su odgovorni angažovani pripadnici i jedinice Oružanih snaga BiH dodjeljuje zadatke nadležnom starješini u okviru usaglašenog načina angažiranja Oružanih snaga BiH. U realizaciji dodijeljenih zadataka, vojne snage i civilni organi međusobno saraduju i koordiniraju aktivnosti u skladu sa usaglašenim planovima i objektivnim potrebama. Pri navedenom, starješina koji komanduje vojnim snagama prenosi zadatke dodijeljene od strane nadležnog civilnog organa, te prima i izdaje naređenja u okviru lanca komande i kontrole nad Oružanim snagama BiH.

Važnu ulogu u pružanju vojne pomoći civilnim organima ostvaruje Operativni centar za komandovanje i kontrolu u institucijama odbrane BiH prenošenjem naredbi, te prijemom i obradom svih potrebnih informacija.

4. Saradnja sa civilnim organima

U okviru vojne pomoći, strukture odbrane BiH saraduju i koordiniraju aktivnosti sa civilnim organima. Saradnja i koordinacija se ostvaruje u svim oblastima od značaja za planiranje i realizaciju vojne pomoći, u skladu sa zakonskim nadležnostima.

Neke od oblasti u kojima je moguće i potrebno ostvarivati saradnju su:

- a) stručna edukacija, organiziranje i izvođenje zajedničke obuke i vježbi,
- b) izrada propisa, planova, procjena i drugih dokumenata, uključujući propise kojim se uređuju pitanja statusa Oružanih snaga BiH i njihovih pripadnika prilikom realizacije vojne pomoći,
- c) planski razvoj i osiguranje resursa za vojnu pomoć,
- d) koordinacija operacija Oružanih snaga BiH,
- e) usvajanje standarda i uobičajenih postupaka zemalja NATO, EU i drugih regionalnih i globalnih sistema sigurnosti,
- f) realizacija aktivnosti u inostranstvu: sudjelovanje u aktivnostima međunarodnih sigurnosnih i odbrambenih organizacija, humanitarnim operacijama, učešće u civilno-vojnim vježbama, obuci i drugim aktivnostima,
- g) angažiranje oružanih snaga drugih zemalja i međunarodnih vojnih snaga na teritoriji BiH,
- h) informativno djelovanje, realizacija naučno-istraživačkih projekata i izdavaštvo,
- i) druga pitanja od zajedničkog interesa.

Saradnja i koordinacija sa civilnim organima se može realizirati kroz razne vidove, uključujući:

- a) formiranje posebnih timova i radnih tijela za realizaciju pojedinačnih aktivnosti vojne pomoći i drugih aktivnosti u skladu sa utvrđenim oblastima saradnje,
- b) određivanje odgovornih lica za koordinaciju aktivnosti,
- c) zajedničko ostvarivanje saradnje i konsultacija sa drugim civilnim organima,
- d) predlaganje novih oblika i oblasti saradnje, te načina njihovog unapređenja.

V OBLICI VOJNE POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA

1. Podjela oblika vojne pomoći

Oblici vojne pomoći civilnim organima koje strukture odbrane BiH ostvaruju i u okviru kojih namjeravaju izgrađivati sposobnosti su:

- a) unutardržavna vojna pomoć,
- b) međudržavna vojna pomoć,
- c) međunarodna vojna pomoć,

Svi navedeni oblici vojne pomoći će se realizovati prema normativnim, planskim i doktrinarnim dokumentima struktura odbrane BiH kroz civilno-vojnu saradnju i/ili koordinaciju sa odgovarajućim civilnim organima.

2. Unutardržavna vojna pomoć

Unutardržavna vojna pomoć predstavlja angažiranje struktura odbrane BiH u aktivnostima pružanja pomoći i podrške domaćim civilnim organima i stanovništvu unutar države.

Unutardržavna vojna pomoć uključuje:

- a) pomoć civilnim organima vlasti u oblastima:
 - reagiranja na prirodne i druge katastrofe i nesreće,
 - borbe protiv terorizma,
 - pomoći agencijama za provedbu zakona,
 - realizacije protokolarnih i reprezentativnih aktivnosti,
- b) pomoć civilnim organima u realizaciji humanitarnih aktivnosti:
 - protivminsko djelovanje i uklanjanje neeksplozivnih ubojnih sredstava,
 - operacije medicinske evakuacije,
 - operacije traganja i spašavanja,
 - operacije dostave humanitarne pomoći i druge humanitarne operacije i aktivnosti pomoći stanovništvu,
- c) druge vrste pomoći civilnim organima, kao što su:
 - integrirani oblici pomoći kroz praktičnu obuku Oružanih snaga BiH (pomoć u obnovi, održavanju i izgradnji infrastrukture, kontrolirano pružanje usluga i ustupanje vojnih resursa na upotrebu civilnim organima),
 - realizacija kulturnih, sportskih i drugih prigodnih aktivnosti,
 - pomoć u drugim aktivnostima koje doprinose ugledu i dokazuju društvenu korisnost struktura odbrane BiH.
- d) usluge Oružanih snaga BiH uz naknadu (ove aktivnosti će biti izuzetno realizirane pod kriterijumima i uslovima propisanim posebnim dokumentima).

3. Međudržavna vojna pomoć

Angažiranje vojnih snaga jedne države u aktivnostima pružanja pomoći i podrške civilnim organima u drugoj državi predstavlja međudržavnu vojnu pomoć.

Sa pozicija država koje pružaju i primaju vojnu pomoć, međudržavna vojna pomoć se može posmatrati kao:

- a) međudržavna vojna pomoć domaćih vojnih snaga - kada domaće vojne snage pružaju pomoć civilnim organima u drugoj državi,
- b) međudržavna vojna pomoć inostranih vojnih snaga - kada domaći civilni organi primaju pomoć inostranih vojnih snaga na teritoriji vlastite države.

Međudržavna vojna pomoć se realizira na osnovu zaključenih sporazuma između država, po osnovu članstva u regionalnim, globalnim i drugim organizacijama ili na drugi način po ukazanoj potrebi. Prilikom ostvarivanja ovakve pomoći, mora se obezbijediti koordinacija između odbrambenih sistema država učesnica.

Oblasti u kojima će se međudržavna vojna pomoć ostvarivati reguliraju se sporazumom. Najčešće se realizira u okviru odgovora na prirodne ili druge nesreće i njihove prekogranične efekte - zaštita i spašavanje ljudi i materijalnih dobara, te u okviru humanitarnih operacija pomoći stanovništvu ugroženom po raznim osnovama. Može uključivati organizaciju zajedničkih međudržavnih vježbi odgovora na vanredne situacije, te aktivnosti protokolarnog, kulturnog, sportskog i drugog sadržaja.

Strukture odbrane BiH sudjeluju u ovom obliku pružanja vojne pomoći civilnim organima u skladu sa zakonskim rješenjima, zaključenim međudržavnim sporazumima i drugim preuzetim obavezama BiH.

4. Međunarodna vojna pomoć

Angažiranje vojnih snaga pod okriljem međunarodnih i multinacionalnih organizacija, saveza i koalicija u aktivnostima pružanja pomoći i podrške inostranim civilnim organima u drugoj državi predstavlja međunarodnu vojnu pomoć.

Ovaj oblik pružanja vojne pomoći civilnim organima uobičajeno se realizira po osnovu članstva u regionalnim, globalnim i drugim organizacijama, u okviru međunarodnih mirovnih operacija i drugih aktivnosti ili na drugi način po osnovu ukazane potrebe. Ukoliko se međunarodna vojna pomoć izvodi pod okriljem UN-a, radi se o UN Civilno-vojnoj koordinaciji (United Nations Civil-Military Coordination - UN CIM-COORD).

Oblici međunarodne vojne pomoći uključuju sudjelovanje vojnih snaga u različitim aktivnostima pružanja pomoći civilnim organima (odgovor na prirodne ili druge nesreće - zaštita i spašavanje ljudi i materijalnih dobara, složene vanredne situacije - izbjegličke, humanitarne i druge krize, obnova i rekonstrukcija, normalizacija društvenih funkcija, zaštita ljudskih prava, izgradnja demokratskih institucija vlasti i druge aktivnosti humanitarnog karaktera). Međunarodna vojna pomoć se može realizirati kroz razne oblike obuke i vježbi, planiranja i pripravnosti za vanredne situacije, te aktivnosti protokolarnog, kulturnog, sportskog i drugog sadržaja.

Angažiranje struktura odbrane BiH u međunarodnoj vojnoj pomoći realizira se u skladu sa zakonskim rješenjima i međunarodno preuzetim obavezama BiH.

CIMIC predstavlja pomoć i podršku koju vojne snage angažirane u strukturi ili pod okriljem NATO-a pružaju civilnim organima u okviru operacija kolektivne odbrane (Collective Defence Operations - CDO), operacija podrške miru (Peace Support Operations - PSO), operacija odgovora na krize (Crisis Response Operations - CRO) i drugih NATO aktivnosti. Navedeno podrazumijeva da se CIMIC može realizirati u aktivnostima koje NATO provodi na osnovu dobivenog mandata ili pod okriljem drugih međunarodnih organizacija.

CIMIC se može posmatrati kao:

- a) CIMIC domaćih vojnih snaga - kada domaće vojne snage angažovane u NATO aktivnostima pružaju pomoć civilnim organima u drugoj državi,
- b) CIMIC inostranih vojnih snaga - kada domaći civilni organi primaju pomoć inostranih vojnih snaga angažovanih u NATO aktivnostima na teritoriji vlastite države.

CIMIC uključuje sudjelovanje u širokom spektru aktivnosti pružanja pomoći civilnim organima, od odgovora na prirodne i druge katastrofe i nesreće, humanitarnih operacija, pomoći u obnovi i rekonstrukciji, osiguranju uslova za normalizaciju društvenih funkcija i uspostavu okvira za poštivanje ljudskih prava, do pomoći u izgradnji demokratskih institucija vlasti.

U skladu sa strateškim opredjeljenjem BiH za pristupanje u NATO, institucije odbrane BiH razvijaju sposobnosti za sudjelovanje u CIMIC. Prilikom angažiranja vojnih snaga u CIMIC aktivnostima u BiH neophodno je osigurati vojnu koordinaciju između oružanih snaga zemalja učesnica i Oružanih snaga BiH. Na poziv NATO, sudjelovanje u ovim aktivnostima se ostvaruje u skladu sa zakonskim rješenjima.

VI OSNOVE IZGRADNJE SPOSOBNOSTI ZA POMOĆ CIVILNIM ORGANIMA

1. Koncept izgradnje sposobnosti

Primarna funkcija pripadnika struktura odbrane BiH angažiranih na poslovima vojne pomoći civilnim organima je izrada ekspertiza, planiranje i predlaganje optimalnih rješenja, učešće u procesu donošenja odluka, te realizacija konkretnih zadataka vojne pomoći. Navedeno uključuje punu saradnju i koordinaciju aktivnosti sa civilnim organima.

Izgradnja sposobnosti struktura odbrane BiH za uspješnu vojnu pomoć civilnim organima, posebno sa aspekta pridruživanja NATO, uključuje realizaciju sljedećih aktivnosti:

- a) razvijanje sistemskih dokumenata primjenjivih u NATO vođenim PSO, CRO, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u međunarodnom okruženju,
- b) razvijanje i osposobljavanje elemenata za civilno-vojnu saradnju u Oružanim snagama BiH, sposobnih da se integrišu u multinacionalne štabove u inostranstvu,
- c) održavanje i razvijanje specifičnih kapaciteta Oružanih snaga BiH za pružanje pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge katastrofe i nesreće u zemlji i inostranstvu,
- d) obuka izvršnih struktura za pružanje vojne pomoći civilnim organima,
- e) postizanje NATO interoperabilnosti Oružanih snaga BiH radi učešća u NATO vođenim PSO i drugim aktivnostima koje se realizuju pod okriljem međunarodnih sigurnosnih i odbrambenih organizacija.

2. Osposobljavanje funkcionalnih specijalista

Sa ciljem dostizanja NATO interoperabilnosti, izgradnja sposobnosti struktura odbrane BiH za uspješno izvršenje aktivnosti vojne pomoći civilnim organima zahtijeva osposobljavanje funkcionalnih specijalista za civilno-vojnu saradnju u sljedećim oblastima:

- a) oblast civilne administracije (javni poslovi) - uključuje osoblje specijalizirano za djelatnosti vladinog sektora, prava, obrazovanja, zdravstva, sigurnosti i okoliša,
- b) oblast civilne infrastrukture - uključuje osoblje specijalizirano za komunikacije, transport, hitne službe i javne radove,
- c) oblast za humanitarnu pomoć - uključuje osoblje specijalizirano za pitanja izbjeglih i raseljenih osoba, racionirano snabdijevanja osnovnim životnim namirnicama, pružanje medicinske pomoći i humanitarne aktivnosti,
- d) ekonomsko-komercijalna oblast - uključuje osoblje specijalizirano za ekonomski razvoj, hranu i poljoprivredu, industriju i trgovinu,
- e) oblast za poslove kulture - uključuje osoblje specijalizirano za pitanja kulturno-historijskog naslijeđa, umjetnosti, religije i jezika.

3. Razvoj kapaciteta

Uz osposobljavanje za obavljanje zadataka vojne pomoći civilnim organima, efikasno pružanje ove pomoći zahtijeva održavanje i razvoj postojećih, te po potrebi razvoj novih specifičnih kapaciteta, sposobnih za brzo razmještanje i integraciju u strukture savremenih sistema sigurnosti. U tom smislu, Oružane snage BiH treba da razvijaju i održavaju kapacitete za vojnu pomoć civilnim organima u okviru:

- a) pješadijskih jedinica,
- b) helikopterskih jedinica,
- c) deminerskih jedinica,
- d) jedinica za uklanjanje neeksplozivnih ubojnih sredstava,
- e) inženjerskih jedinica,
- f) logističkih jedinica,
- g) jedinica vojne policije,

- h) jedinica za nuklearno-biološko-hemijsku zaštitu,
- i) komunikacijskih centara,
- j) drugih jedinica i kapaciteta po potrebi.

Posebnu pažnju treba posvetiti funkcionalnosti Operativnog centra za komandovanje i kontrolu u institucijama odbrane BiH sa aspekta njegove uloge u svim oblicima pružanja vojne pomoći civilnim organima. Uloga ovog centra naročito dolazi do izražaja u slučajevima kao što su pomoć u reagiranju na prirodne i druge katastrofe i nesreće, borbi protiv terorizma i realizaciji humanitarnih aktivnosti. Funkcionalnost ovog centra podrazumijeva razvoj odgovarajućih standardnih operativnih procedura za prijem zahtjeva za vojnu pomoć i brzi prenos informacija u lancu komandovanja i kontrole nad Oružanim snagama BiH. Također, uključuje povezanost sa Operativno-komunikacijskim centrom BiH - 112 i drugim odgovarajućim centrima.

VII ODGOVORNOSTI

1. Nadzor nad vojnom pomoći civilnim organima

Ministar odbrane Bosne i Hercegovine vrši nadzor nad svim aspektima vojne pomoći civilnim organima, odobrava Politiku i izdaje direktive za njeno ažuriranje.

Zamjenici ministra odbrane, načelnik Zajedničkog štaba Oružanih snaga BiH i njegovi zamjenici iz svoje nadležnosti vrše nadzor nad aktivnostima vojne pomoći civilnim organima.

2. Odgovornosti struktura odbrane

Sektor za politiku i planove izrađuje Politiku, osigurava usklađenost iste sa usvojenim politikama u odbrambenom sistemu BiH i zahtjevima NATO inteoperabilnosti, implementira Politiku i izrađuje dokumente za njenu provedbu, te osigurava pregled i ažuriranje Politike.

Organizacijske jedinice Ministarstva odbrane BiH i Zajednički štab Oružanih snaga BiH sudjeluju u razvoju Politike, implementiraju Politiku i iz svojih nadležnosti izrađuju dokumente za njenu provedbu, te sudjeluju u pregledu i ažuriranju Politike.

Komande i jedinice Oružanih snaga BiH iz svoje nadležnosti implementiraju Politiku i izvršavaju zadatke vojne pomoći civilnim organima.

VIII ZAVRŠNE ODREDBE

1. Donošenje dokumenata

Angažiranje pripadnika i resursa struktura odbrane BiH u aktivnostima vojne pomoći civilnim organima bit će regulisano odgovarajućim propisima, procedurama i planovima na nivou Ministarstva odbrane i Zajedničkog štaba Oružanih snaga BiH.

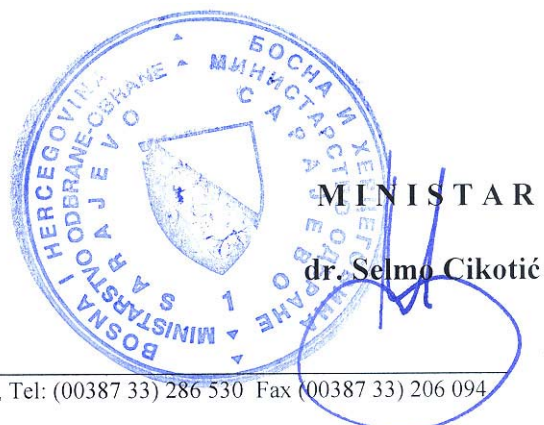
2. Ažuriranje Politike

Sektor za politiku i planove, u saradnji sa organizacijskim jedinicama Ministarstva odbrane BiH i Zajedničkim štabom Oružanih snaga BiH, najmanje jednom godišnje vrši pregled Politike s ciljem utvrđivanja potrebe ažuriranja iste.

3. Stupanje na snagu

Politika stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 06- 04-3-4827 /10
Sarajevo, 04.10.2010. godine

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo odbrane/obrane

Босна и Херцеговина
Министарство одбране

ПОЛИТИКА
ВОЈНЕ ПОМОЋИ ЦИВИЛНИМ ОРГАНИМА

Сарајево, октобар 2010. године

САДРЖАЈ

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ.....	1
1. Сврха	1
2. Циљ	1
3. Примјењивост	1
4. Референце	1
II ДЕФИНИЦИЈЕ ПОЈМОВА.....	2
III НАЧЕЛА И ЦИЉЕВИ ВОЈНЕ ПОМОЋИ ЦИВИЛНИМ ОРГАНИМА	2
1. Начела војне помоћи	2
2. Циљеви војне помоћи	3
IV ОСНОВЕ ВОЈНЕ ПОМОЋИ ЦИВИЛНИМ ОРГАНИМА	4
1. Нормативно-правне основе.....	4
2. Одобравање војне помоћи.....	4
3. Командовање и контрола	4
4. Сарадња са цивилним органима.....	5
V ОБЛИЦИ ВОЈНЕ ПОМОЋИ ЦИВИЛНИМ ОРГАНИМА.. ..	5
1. Подјела облика војне помоћи	5
2. Унутардржавна војна помоћ.....	5
3. Међудржавна војна помоћ	6
4. Међународна војна помоћ.....	7
VI ОСНОВЕ ИЗГРАДЊЕ СПОСОБНОСТИ ЗА ПОМОЋИ ЦИВИЛНИМ ОРГАНИМА	8
1. Концепт изградње способности	8
2. Оспособљавање функционалних специјалиста	8
3. Развој капацитета.....	8
VII ОДГОВОРНОСТИ	9
1. Надзор над војном помоћи цивилним органима.....	9
2. Одговорности структура одбране	9
VIII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ.....	9
1. Доношење докумената	9
2. Ажурирање Политике	9
3. Ступање на снагу	9

На основу члана 13. став (1) тачке о) и з) и члана 15. тачка а) Закона о одбрани Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, број 88/05) и члана 61. Закона о управи (“Службени гласник БиХ”, број: 32/02), д о н о с и м

ПОЛИТИКУ ВОЈНЕ ПОМОЋИ ЦИВИЛНИМ ОРГАНИМА

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

1. Сврха

Сврха Политике војне помоћи цивилним органима (у даљем тексту: Политика) је дефинисање основа за системско уређење односа и активности које остварују Министарство одбране Босне и Херцеговине и Оружане снаге Босне и Херцеговине у поступку пружања војне помоћи цивилним органима у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: БиХ) и иностранству.

2. Циљ

Циљ Политике је дефинисање:

- а) начела, циљева, основа и облика војне помоћи цивилним органима,
- б) основа изградње способности за војну помоћ цивилним органима,
- ц) одговорности у области војне помоћи цивилним органима.

3. Примјењивост

Политика се примјењује у Министарству одбране БиХ и Оружаним снагама БиХ.

4. Референце

Референтни нормативни и други документи за развој Политике су:

- а) Закон о управи (“Службени гласник БиХ”, број: 32/02),
- б) Закон о министарствима и другим органима управе БиХ (“Службени гласник БиХ”, број: 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07),
- ц) Закон о одбрани БиХ (“Службени гласник БиХ”, број: 88/05),
- д) Закон о служби у Оружаним снагама БиХ (“Службени гласник БиХ”, број: 88/05),
- е) Закон о учешћу припадника Оружаних снага БиХ, полицијских службеника, државних службеника и осталих запосленика у операцијама подршке миру и другим активностима у иностранству (“Службени гласник БиХ”, број: 14/05),
- ф) Оквирни Закон о заштити и спашавању људи и материјалних добара од природних или других несрећа у БиХ („Службени гласник БиХ“, број: 50/08),
- г) Закон о деминирању у БиХ („Службени гласник БиХ“, број: 5/02),
- х) Одлука о величини, структури и локацијама Оружаних снага БиХ, број: 01-011-1110-6/06 од 05.07.2006 године и одлуке о измјенама и допунама исте, број: 06-011-69-61/08 од 17.01.2008. године и број: 05-11-618-6/08 од 18.03.2008. године,
- и) Безбједносна политика БиХ, број: 01-011-142-35-1/06 од 08.02.2006.године,
- ј) Одбрамбена политика БиХ, број: 01-011-618-16/08 од 26.11.2008. године,
- к) Војна доктрина Оружаних снага БиХ, број: 01-2154-10/03 од 27.11.2003. године,
- л) Доктрина обуке Оружаних снага БиХ, број: 04-50-828/04 од 29.04.2004 године,
- м) документи БиХ израђени у оквиру НАТО Програма Партнерство за мир (NATO/Partnership for Peace - NATO/PfP), NATO Civil-Military Cooperation Doctrine (AJP 9) и NATO Military Policy on Civil-Military Cooperation (MC 411-1).

II ДЕФИНИЦИЈЕ ПОЈМОВА

Кључни појмови кориштени у Политици дефинисани су како слиједи:

- а) **Војне снаге** - Оружане снаге БиХ, других земаља, савеза и коалиција.
- б) **Цивилни органи** - све домаће и иностране владине и невладине цивилне структуре (органи, институције, агенције, установе, организације, удружења и други облици организовања),
- ц) **Цивилно становништво** - цивили, грађани који не припадају војним снагама,
- д) **Војна помоћ цивилним органима** - ангажовање војних снага у активностима пружања помоћи и подршке цивилним органима и у оквиру исте цивилном становништву. Као шири појам и начин реализације укључује сарадњу и координацију са цивилним органима,
- е) **Цивилно-војна сарадња** - низ обострано усаглашених мјера, поступака и радњи између војних снага и цивилних органа у активностима пружања и пријема војне помоћи. Укључује узајамну сарадњу и подршку војних снага и цивилних органа, те сарадњу са цивилним становништвом. НАТО дефинише цивилно-војну сарадњу (Civil-Military Cooperation - CIMIC) као координацију и сарадњу, у подршци мисијама, између НАТО Команданта и цивилних органа, укључујући цивилно становништво, локалне власти, као и међународне, националне и невладине организације и агенције.
- ф) **Координација** - поступак усклађивања дјеловања свих учесника активности,
- г) **Хуманитарне активности** - све акције хуманитарног карактера на пружању помоћи цивилном становништву које је погођено природним и другим и несрећама или које је угрожено на други начин.

III НАЧЕЛА И ЦИЉЕВИ ВОЈНЕ ПОМОЋИ ЦИВИЛНИМ ОРГАНИМА

1. Начела војне помоћи

Успјешно планирање, припрема и извршење задатака војне помоћи цивилним органима заснива се на примјени општих и посебних начела.

Општа начела војне помоћи су:

- а) законитост (поштивање закона и прописа),
- б) ефикасност (брзина и најбољи резултат),
- ц) приуштивост (усклађивање могућности и потреба),
- д) економичност (најмањи утрошак средстава у односу на остварени ефекат),
- е) рационалност (избор најбољег могућег начина),
- ф) оптималност (одговарајући услови),
- г) реалност (уважавање стварног стања),
- х) објективност (процјена на основама стварног стања),
- и) правременост (ангажовање у потребном времену и поштивање рокова),
- ј) тачност (прецизно и досљедно поступање),
- к) примјењивост (могућа имплементација),
- л) транспарентност (приступ и објављивање информација),
- м) систематичност (темељит и системски приступ),
- н) друштвена корисност (интереси и укупни ефекти за друштвену заједницу),
- о) континуираност (непрекидан процес),
- п) НАТО интероперабилност (усклађивање са НАТО нормама и уобичајеним праксама),
- р) некомерцијалност (непрофитабилност за корисника и даваоца помоћи),
- с) неконкурентност (одсуство тржишне конкуренције),
- т) приоритетизација (дефинисање приоритета, при чему пружање помоћи не смије угрозити борбену спремност Оружаних снага БиХ и реализацију основних задатака одбране).

Као чланица НАТО/PfP и аспирант за пуноправно чланство у НАТО-у, БиХ жели развијати структуру својих оружаних снага и прилагодити је нормама и праксама земаља чланица НАТО-а.

У циљу достизања НАТО интероперабилности, структуре одбране БиХ ће у области војне помоћи цивилним органима примјењивати сљедећа посебна начела:

- а) свијест о различитости (разумијевање постојања и прихватање различитости између војних снага и цивилних органа, укључујући цивилно становништво),
- б) заједнички циљеви (сагледавање интереса, користи за друштвену заједницу и дефинисање заједничких циљева војних снага и цивилних органа),
- ц) подијељена одговорност (утврђивање носилаца, начина и рокова извршења појединачних задатака у складу са законским надлежностима војних снага и цивилних органа),
- д) обострани пристанак (пристанак војних снага и цивилних органа на сарадњу и заједничко дјеловање),
- е) транспарентност (отвореност за размјену информација о надлежностима, циљевима и могућностима војних снага и цивилних органа),
- ф) комуникативност (спремност и успостава сталне комуникације између војних снага и цивилних органа, укључујући цивилно становништво).

2. Циљеви војне помоћи

Циљеви војне помоћи цивилним органима су:

- а) испуњавање законских задатака и додијељених мисија (помоћ и подршка цивилним органима у складу са законским задацима структура одбране БиХ и додијељеним мисијама по наређењу/овлаштењу надлежних институција у ланцу командовања и контроле над Оружаним снагама БиХ),
- б) допринос изградњи сигурног демократског друштва (помоћ и подршка цивилним органима у активностима јачања мира, безбједности и стабилности БиХ, те у међународним настојањима изградње и одржавања мира, безбједности и стабилности на ширем плану),
- ц) развијање и унапређивање сарадње са цивилним органима (јачање повјерења и међусобна комуникација, координација и сарадња између структура одбране БиХ и цивилних органа усмјерена на успјешно извршење активности војне помоћи),
- д) јачање угледа и потврђивање друштвене корисности институција одбране БиХ (развој способности и успјешна реализација задатака војне помоћи којима се стварају услови за просперитетан живот свих грађана БиХ, те потврђује позиција структура одбране БиХ као гаранта сигурности БиХ и заштите њених вриједности од разних облика угрожавања),
- е) испуњавање међународних обавеза БиХ (извршење законом дефинисаног задатка структура одбране БиХ кроз учешће у разним видовима активности усмјерених на постизање и унапређење циљева спољне политике БиХ),
- ф) укључивање у европске и евроатлантске интеграцијске процесе (испуњавање обавеза и достизање потребне интероперабилности Оружаних снага БиХ на путу прикључења БиХ у НАТО и ЕУ, као и друге савремене интеграцијске процесе).

IV ОСНОВЕ ВОЈНЕ ПОМОЋИ ЦИВИЛНИМ ОРГАНИМА

1. Нормативно-правне основе

Нормативно-правне основе војне помоћи цивилним органима су:

- а) Устав БиХ, закони, прописи и документи БиХ,
- б) међународни и међудржавни уговори, НАТО PfP и друге преузете обавезе БиХ,
- ц) међународни прописи, конвенције и други документи,
- д) нормативни и други документи у одбрамбеном систему БиХ.

2. Одобравање војне помоћи

Ангажовање Оружаних снага БиХ у активностима војне помоћи цивилним органима врши се у складу са законским рјешењима и по наређењу/овлаштењу надлежних институција у ланцу командовања и контроле над Оружаним снагама БиХ. Ангажовање Оружаних снага БиХ у наведеним активностима одобравају Предсједништво БиХ, министар одбране БиХ по овлаштењу Предсједништва БиХ или министар одбране БиХ из своје надлежности, укључујући издавање наређења и давање одобрења начелнику Заједничког штаба Оружаних снага БиХ за ангажовање Оружаних снага БиХ у одређеним активностима.

Изузев задатака и додијелених мисија по наређењима/овлаштењима у ланцу командовања и контроле над Оружаним снагама БиХ, војна помоћ цивилним органима у начелу се разматра, одобрава и реализује по захтјевима цивилних органа.

3. Командовање и контрола

Цивилну команду и контролу над Оружаним снагама БиХ врши БиХ кроз дефинисани ланац команде и контроле.

Припадници и јединице Оружаних снага БиХ, ангажовани у пружању војне помоћи цивилним органима, остају у ланцу командовања и контроле над Оружаним снагама БиХ, а припадницима и јединицом командује надлежни старјешина.

У одређеним ситуацијама и облицима пружања војне помоћи, као што су помоћ у реаговању на природне и друге несреће, борби против тероризма и реализацији хуманитарних активности, јавит ће се потреба за стављањем војних снага у позицију у којој ће бити одговорне цивилним органима надлежним за реализацију активности. У оваквим ситуацијама, надлежни цивилни орган којем су одговорни ангажовани припадници и јединице Оружаних снага БиХ додијелује задатке надлежном старјешини у оквиру усаглашеног начина ангажовања Оружаних снага БиХ. У реализацији додијелених задатака, војне снаге и цивилни органи међусобно сарађују и координирају активности у складу са усаглашеним плановима и објективним потребама. При наведеном, старјешина који командује војним снагама преноси задатке додијелене од стране надлежног цивилног органа, те прима и издаје наређења у оквиру ланца команде и контроле над Оружаним снагама БиХ.

Важну улогу у пружању војне помоћи цивилним органима остварује Оперативни центар за командовање и контролу у институцијама одбране БиХ преношењем наредби, те пријемом и обрадом свих потребних информација.

4. Сарадња са цивилним органима

У оквиру војне помоћи, структуре одбране БиХ сарађују и координирају активности са цивилним органима. Сарадња и координација се остварује у свим областима од значаја за планирање и реализацију војне помоћи, у складу са законским надлежностима.

Неке од области у којима је могуће и потребно остваривати сарадњу су:

- а) стручна едукација, организовање и извођење заједничке обуке и вјежби,
- б) израда прописа, планова, процјена и других докумената, укључујући прописе којим се уређују питања статуса Оружаних снага БиХ и њихових припадника приликом реализације војне помоћи,
- ц) плански развој и осигурање ресурса за војну помоћ,
- д) координација операција Оружаних снага БиХ,
- е) усвајање стандарда и уобичајених поступака земаља НАТО, ЕУ и других регионалних и глобалних система безбједности,
- ф) реализација активности у иностранству: учествовање у активностима међународних безбједности и одбрамбених организација, хуманитарним операцијама, учешће у цивилно-војним вјежбама, обуци и другим активностима,
- г) ангажовање оружаних снага других земаља и међународних војних снага на територији БиХ,
- х) информативно дјеловање, реализација научно-истраживачких пројеката и издаваштво,
- и) друга питања од заједничког интереса.

Сарадња и координација са цивилним органима се може реализовати кроз разне видове, укључујући:

- а) формирање посебних тимова и радних тијела за реализацију појединачних активности војне помоћи и других активности у складу са утврђеним областима сарадње,
- б) одређивање одговорних лица за координацију активности,
- ц) заједничко остваривање сарадње и консултација са другим цивилним органима,
- д) предлагање нових облика и области сарадње, те начина њиховог унапређења.

V ОБЛИЦИ ВОЈНЕ ПОМОЋИ ЦИВИЛНИМ ОРГАНИМА

1. Подјела облика војне помоћи

Облици војне помоћи цивилним органима које структуре одбране БиХ остварују и у оквиру којих намјеравају изграђивати способности су:

- а) унутардржавна војна помоћ,
- б) међудржавна војна помоћ,
- ц) међународна војна помоћ,

Сви наведени облици војне помоћи ће се реализовати према нормативним, планским и доктринарним документима структура одбране БиХ кроз цивилно-војну сарадњу и/или координацију са одговарајућим цивилним органима.

2. Унутардржавна војна помоћ

Унутардржавна војна помоћ представља ангажовање структура одбране БиХ у активностима пружања помоћи и подршке домаћим цивилним органима и становништву унутар државе.

Унутардржавна војна помоћ укључује:

- а) помоћ цивилним органима власти у областима:
 - реаговање на природне и друге катастрофе и несреће,
 - борбе против тероризма,
 - помоћи агенцијама за провођење закона,
 - реализације протоколарних и репрезентативних активности,
- б) помоћ цивилним органима у реализацији хуманитарних активности:
 - противминско дјеловање и уклањање неексплодираних убојних средстава,
 - операције медицинске евакуације,
 - операције трагања и спашавања,
 - операције доставе хуманитарне помоћи и друге хуманитарне операције и активности помоћи становништву,
- ц) друге врсте помоћи цивилним органима, као што су:
 - интегрисани облици помоћи кроз практичну обуку Оружаних снага БиХ (помоћ у обнови, одржавању и изградњи инфраструктуре, контролисано пружање услуга и уступање војних ресурса на употребу цивилним органима),
 - реализација културних, спортских и других пригодних активности,
 - помоћ у другим активностима које доприносе угледу и доказују друштвену корисност структура одбране БиХ.
- д) услуге Оружаних снага БиХ уз накнаду (ове активности ће бити изузетно реализовано под критеријумима и условима прописаним посебним документима).

3. Међудржавна војна помоћ

Ангажовање војних снага једне државе у активностима пружања помоћи и подршке цивилним органима у другој држави представља међудржавну војну помоћ.

Са позиција држава које пружају и примају војну помоћ, међудржавна војна помоћ се може посматрати као:

- а) међудржавна војна помоћ домаћих војних снага - када домаће војне снаге пружају помоћ цивилним органима у другој држави,
- б) међудржавна војна помоћ иностраних војних снага - када домаћи цивилни органи примају помоћ иностраних војних снага на територији властите државе.

Међудржавна војна помоћ се реализује на основу закључених споразума између држава, по основу чланства у регионалним, глобалним и другим организацијама или на други начин по указаној потреби. Приликом остваривања овакве помоћи, мора се обезбиједити координација између одбрамбених система држава учесница.

Области у којима ће се међудржавна војна помоћ остваривати регулишу се споразумом. Најчешће се реализује у оквиру одговора на природне или друге несреће и њихове прекограничне ефекте - заштита и спашавање људи и материјалних добара, те у оквиру хуманитарних операција помоћи становништву угроженом по разним основама. Може укључивати организацију заједничких међудржавних вјежби одговора на ванредне ситуације, те активности протоколарног, културног, спортског и другог садржаја.

Структуре одбране БиХ учествују у овом облику пружања војне помоћи цивилним органима у складу са законским рјешењима, закљученим међудржавним споразумима и другим преузетим обавезама БиХ.

4. Међународна војна помоћ

Ангажовање војних снага под окриљем међународних и мултинационалних организација, савеза и коалиција у активностима пружања помоћи и подршке иностраним цивилним органима у другој држави представља међународну војну помоћ.

Овај облик пружања војне помоћи цивилним органима уобичајено се реализује по основу чланства у регионалним, глобалним и другим организацијама, у оквиру међународних мировних операција и других активности или на други начин по основу указане потребе. Уколико се међународна војна помоћ изводи под окриљем УН-а, ради се о УН Цивилно-војној координацији (United Nations Civil-Military Coordination - UN-CIM-COORD).

Облици међународне војне помоћи укључују учествовање војних снага у различитим активностима пружања помоћи цивилним органима (одговор на природне или друге несреће - заштита и спасавање људи и материјалних добара, сложене ванредне ситуације - избјегличке, хуманитарне и друге кризе, обнова и реконструкција, нормализација друштвених функција, заштита људских права, изградња демократских институција власти и друге активности хуманитарног карактера). Међународна војна помоћ се може реализовати кроз разне облике обуке и вјежби, планирања и приправности за ванредне ситуације, те активности протоколарног, културног, спортског и другог садржаја.

Ангажовање структура одбране БиХ у међународној војној помоћи реализује се у складу са законским рјешењима и међународно преузетим обавезама БиХ.

CIMIC представља помоћ и подршку коју војне снаге ангажоване у структури или под окриљем НАТО-а пружају цивилним органима у оквиру операција колективне одбране (Collective Defence Operations - CDO), операција подршке миру (Peace Support Operations - PSO), операција одговора на кризе (Crisis Response Operations - CRO) и других НАТО активности. Наведено подразумијева да се CIMIC може реализовати у активностима које НАТО проводи на основу добивеног мандата или под окриљем других међународних организација.

CIMIC се може посматрати као:

- а) CIMIC домаћих војних снага - када домаће војне снаге ангажоване у НАТО активностима пружају помоћ цивилним органима у другој држави,
- б) CIMIC иностраних војних снага - када домаћи цивилни органи примају помоћ иностраних војних снага ангажованих у НАТО активностима на територији властите државе.

CIMIC укључује учешће у широком спектру активности пружања помоћи цивилним органима, од одговора на природне и друге катастрофе и несреће, хуманитарних операција, помоћи у обнови и реконструкцији, осигурању услова за нормализацију друштвених функција и успоставу оквира за поштивање људских права, до помоћи у изградњи демократских институција власти.

У складу са стратешким опредјељењем БиХ за приступање у НАТО, институције одбране БиХ развијају способности за учешће у CIMIC. Приликом ангажовања војних снага у CIMIC активностима у БиХ неопходно је осигурати војну координацију између оружаних снага земаља учесница и Оружаних снага БиХ. На позив НАТО, учешће у овим активностима се остварује у складу са законским рјешењима.

VI ОСНОВЕ ИЗГРАДЊЕ СПОСОБНОСТИ ЗА ПОМОЋ ЦИВИЛНИМ ОРГАНИМА

1. Концепт изградње способности

Примарна функција припадника структура одбране БиХ ангажованих на пословима војне помоћи цивилним органима је израда експертиза, планирање и предлагање оптималних рјешења, учешће у процесу доношења одлука, те реализација конкретних задатака војне помоћи. Наведено укључује пуну сарадњу и координацију активности са цивилним органима.

Изградња способности структура одбране БиХ за успјешну војну помоћ цивилним органима, посебно са аспекта придруживања НАТО, укључује реализовање сљедећих активности:

- а) развијање системских докумената примјенивих у НАТО вођеним PSO, CRO, хуманитарним операцијама и другим активностима у међународном окружењу,
- б) развијање и оспособљавање елемената за цивилно-војну сарадњу у Оружаним снагама БиХ, способних да се интегришу у мултинационалне штабове у иностранству,
- ц) одржавање и развијање специфичних капацитета Оружаних снага БиХ за пружање помоћи цивилним органима у реаговању на природне и друге катастрофе и несреће у земљи и иностранству,
- д) обука извршних структура за пружање војне помоћи цивилним органима,
- е) постизање НАТО интероперабилности Оружаних снага БиХ ради учешћа у НАТО вођеним PSO и другим активностима које се реализују под окриљем међународних безбједносних и одбрамбених организација.

2. Оспособљавање функционалних специјалиста

Са циљем достизања НАТО интероперабилности, изградња способности структура одбране БиХ за успјешно извршење активности војне помоћи цивилним органима захтијева оспособљавање функционалних специјалиста за цивилно-војну сарадњу у сљедећим областима:

- а) област цивилне администрације (јавни послови) - укључује особље специјализовано за дјелатности владиног сектора, права, образовања, здравства, безбједности и околиша,
- б) област цивилне инфраструктуре - укључује особље специјализовано за комуникације, транспорт, хитне службе и јавне радове,
- ц) област за хуманитарну помоћ - укључује особље специјализовано за питања избјеглих и расељених особа, рационално снабдијевања основним животним намирницама, пружање медицинске помоћи и хуманитарне активности,
- д) економско-комерцијална област - укључује особље специјализовано за економски развој, храну и пољопривреду, индустрију и трговину,
- е) област за послове културе - укључује особље специјализовано за питања културно-историјског наслеђа, умјетности, религије и језика.

3. Развој капацитета

Уз оспособљавање за обављање задатака војне помоћи цивилним органима, ефикасно пружање ове помоћ захтијева одржавање и развој постојећих, те по потреби развој нових специфичних капацитета, способних за брзо размјештање и интеграцију у структуре савремених система безбједности. У том смислу, Оружане снаге БиХ треба да развијају и одржавају капацитете за војну помоћ цивилним органима у оквиру:

- а) пјешадијских јединица,
- б) хеликоптерских јединица,
- ц) деминерских јединица,
- д) јединица за уклањање неексплодираних убојних средстава,
- е) инжињеријских јединица,
- ф) логистичких јединица,
- г) јединица војне полиције,

- х) јединица за нуклеарно-биолошко-хемијску заштиту,
- и) комуникацијских центара,
- ј) других јединица и капацитета по потреби.

Посебну пажњу треба посветити функционалности Оперативног центра за командовање и контролу у институцијама одбране БиХ са аспекта његове улоге у свим облицима пружања војне помоћи цивилним органима. Улога овог центра нарочито долази до изражаја у случајевима као што су помоћ у реаговању на природне и друге катастрофе и несреће, борби против тероризма и реализацији хуманитарних активности. Функционалност овог центра подразумијева развој одговарајућих стандардних оперативних процедура за пријем захтјева за војну помоћ и брзи пренос информација у ланцу командовања и контроле над Оружаним снагама БиХ. Такође, укључује повезаност са Оперативно-комуникацијским центром БиХ - 112 и другим одговарајућим центрима.

VII ОДГОВОРНОСТИ

1. Надзор над војном помоћи цивилним органима

Министар одбране Босне и Херцеговине врши надзор над свим аспектима војне помоћи цивилним органима, одобрава Политику и издаје директиве за њено ажурирање.

Замјеници министра одбране, начелник Заједничког штаба Оружаних снага БиХ и његови замјеници из своје надлежности врше надзор над активностима војне помоћи цивилним органима.

2. Одговорности структура одбране

Сектор за политику и планове израђује Политику, осигурава усклађеност исте са усвојеним политикама у одбрамбеном систему БиХ и захтјевима НАТО интеоперабилности, имплементира Политику и израђује документе за њено провођење, те осигурава преглед и ажурирање Политике.

Организацијске јединице Министарства одбране БиХ и Заједнички штаб Оружаних снага БиХ учествују у развоју Политике, имплементирају Политику и из својих надлежности израђују документе за њено провођење, те учествују у прегледу и ажурирању Политике.

Команде и јединице Оружаних снага БиХ из своје надлежности имплементирају Политику и извршавају задатке војне помоћи цивилним органима.

VIII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

1. Доношење докумената

Ангажирање припадника и ресурса структура одбране БиХ у активностима војне помоћи цивилним органима бит ће регулисано одговарајућим прописима, процедурама и плановима на нивоу Министарства одбране и Заједничког штаба Оружаних снага БиХ.

2. Ажурирање Политике

Сектор за политику и планове, у сарадњи са организационим јединицама Министарства одбране БиХ и Заједничким штабом Оружаних снага БиХ, најмање једном годишње врши преглед Политике с циљем утврђивања потребе ажурирања исте.

3. Ступање на снагу

Политика ступа на снагу даном доношења.

Број: 06-04-3-4827/10
Сарајево, 04.10.2010. године

МИНИСТАР
др. Селмо Цикотић

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo odbrane/obrane

Босна и Херцеговина
Министарство одбране

POLITIKA
VOJNE POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA

Sarajevo, listopad 2010. godine

SADRŽAJ

I OPĆE ODREDBE	1
1. Svrha.....	1
2. Cilj.....	1
3. Primjenjivost	1
4. Reference.....	1
II DEFINICIJE POJMOVA	2
III NAČELA I CILJEVI VOJNE POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA.....	2
1. Načela vojne pomoći.....	2
2. Ciljevi vojne pomoći	3
IV OSNOVE VOJNE POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA.....	4
1. Normativno-pravne osnove	4
2. Odobravanje vojne pomoći	4
3. Zapovijedanje i kontrola.....	4
4. Suradnja sa civilnim organima.....	5
V OBLICI VOJNE POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA.....	5
1. Podjela oblika vojne pomoći	5
2. Unutardržavna vojna pomoć	5
3. Međudržavna vojna pomoć	6
4. Međunarodna vojna pomoć.....	7
VI OSNOVE IZGRADNJE SPOSOBNOSTI ZA POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA.....	8
1. Koncept izgradnje sposobnosti.....	8
2. Osposobljavanje funkcionalnih specijalista	8
3. Razvitak kapaciteta	8
VII ODGOVORNOSTI.....	9
1. Nadzor nad vojnom pomoći civilnim organima.....	9
2. Odgovornosti struktura obrane.....	9
VIII ZAVRŠNE ODREDBE.....	9
1. Donošenje dokumenata	9
2. Ažuriranje Politike	9
3. Stupanje na snagu.....	9

Temeljem članka 13. stavak (1) točke o) i z) i članka 15. točka a) Zakona o obrani Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 88/05) i članka 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj: 32/02), d o n o s i m

POLITIKU VOJNE POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA

I OPĆE ODREDBE

1. Svrha

Svrha Politike vojne pomoći civilnim organima (u daljem tekstu: Politika) je definiranje osnova za sustavno uređenje odnosa i aktivnosti koje ostvaruju Ministarstvo obrane Bosne i Hercegovine i Oružane snage Bosne i Hercegovine u postupku pružanja vojne pomoći civilnim organima u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH) i inozemstvu.

2. Cilj

Cilj Politike je definiranje:

- a) načela, ciljeva, osnova i oblika vojne pomoći civilnim organima,
- b) osnova izgradnje sposobnosti za vojnu pomoć civilnim organima,
- c) odgovornosti u oblasti vojne pomoći civilnim organima.

3. Primjenjivost

Politika se primjenjuje u Ministarstvu obrane BiH i Oružanim snagama BiH.

4. Reference

Referentni normativni i drugi dokumenti za razvoj Politike su:

- a) Zakon o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj: 32/02),
- b) Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07),
- c) Zakon o obrani BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 88/05),
- d) Zakon o službi u Oružanim snagama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 88/05),
- e) Zakon o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga BiH, policijskih službenika, državnih službenika i ostalih zaposlenika u operacijama potpore miru i drugim aktivnostima u inozemstvu ("Službeni glasnik BiH", broj: 14/05),
- f) Okvirni Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 50/08),
- g) Zakon o deminiranju u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 5/02),
- h) Odluka o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH, broj: 01-011-1110-6/06 od 05.07.2006 godine i odluke o izmjenama i dopunama iste, broj: 06-011-69-61/08 od 17.01.2008. godine i broj: 05-11-618-6/08 od 18.03.2008. godine,
- i) Sigurnosna politika BiH, broj: 01-011-142-35-1/06 od 08.02.2006.godine,
- j) Obrambena politika BiH, broj: 01-011-618-16/08 od 26.11.2008. godine,
- k) Vojna doktrina Oružanih snaga BiH, broj: 01-2154-10/03 od 27.11.2003. godine,
- l) Doktrina obuke Oružanih snaga BiH, broj: 04-50-828/04 od 29.04.2004 godine,
- m) dokumenti BiH izrađeni u okviru NATO Programa Partnerstvo za mir (NATO/Partnership for Peace - NATO/PfP), NATO Civil-Military Cooperation Doctrine (AJP 9) i NATO Military Policy on Civil-Military Cooperation (MC 411-1).

II DEFINICIJE POJMOVA

Ključni pojmovi korišteni u Politici definirani su kako slijedi:

- a) **Vojne snage** - Oružane snage BiH, drugih zemalja, saveza i koalicija.
- b) **Civilni organi** - sve domaće i inozemne vladine i nevladine civilne strukture (organi, institucije, agencije, ustanove, organizacije, udruženja i drugi oblici organiziranja),
- c) **Civilno stanovništvo** - civili, građani koji ne pripadaju vojnim snagama,
- d) **Vojna pomoć civilnim organima** - angažiranje vojnih snaga u aktivnostima pružanja pomoći i potpore civilnim organima i u okviru iste civilnom stanovništvu. Kao širi pojam i način realizacije uključuje suradnju i koordinaciju sa civilnim organima,
- e) **Civilno-vojna saradnja** - niz obostrano usaglašenih mjera, postupaka i radnji između vojnih snaga i civilnih organa u aktivnostima pružanja i prijema vojne pomoći. Uključuje uzajamnu suradnju i podršku vojnih snaga i civilnih organa, te suradnju sa sa civilnim stanovništvom. NATO definiira civilno-vojnu suradnju (Civil-Military Co-operation - CIMIC) kao koordinaciju i suradnju, u potpori misijama, između NATO Komandanta i civilnih organa, uključujući civilno stanovništvo, lokalne vlasti, kao i međunarodne, nacionalne i nevladine organizacije i agencije.
- f) **Koordinacija** - postupak usklađivanja djelovanja svih sudionika aktivnosti,
- g) **Humanitarne aktivnosti** - sve akcije humanitarnog karaktera na pružanju pomoći civilnom stanovništvu koje je pogođeno prirodnim i drugim i nesrećama ili koje je ugroženo na drugi način.

III NAČELA I CILJEVI VOJNE POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA

1. Načela vojne pomoći

Uspješno planiranje, priprema i izvršenje zadaća vojne pomoći civilnim organima temelji se na primjeni općih i posebnih načela.

Opća načela vojne pomoći su:

- a) zakonitost (poštivanje zakona i propisa),
- b) efikasnost (brzina i najbolji rezultat),
- c) priuštivost (usklađivanje mogućnosti i potreba),
- d) ekonomičnost (najmanji utrošak sredstava u odnosu na ostvareni efekat),
- e) racionalnost (izbor najboljeg mogućeg načina),
- f) optimalnost (odgovarajući uvjeti),
- g) realnost (uvažavanje stvarnog stanja),
- h) objektivnost (prosudba na temelju stvarnog stanja),
- i) pravovremenost (angažiranje u potrebnom vremenu i poštivanje rokova),
- j) točnost (precizno i dosljedno postupanje),
- k) primjenjivost (moguća implementacija),
- l) transparentnost (pristup i objavljivanje informacija),
- m) sustavnost (temeljiti i sustavan pristup),
- n) društvena korisnost (interesi i ukupni efekti za društvenu zajednicu),
- o) kontinuiranost (neprekidan proces),
- p) NATO interoperabilnost (usklađivanje sa NATO normama i uobičajenim praksama),
- r) nekomercijalnost (neprofitabilnost za korisnika i davaoca pomoći),
- s) nekonkurentnost (odsustvo tržišne konkurencije),
- t) prioritetizacija (definiranje prioriteta, pri čemu pružanje pomoći ne smije ugroziti borbenu spremnost Oružanih snaga BiH i realizaciju temeljnih zadataka obrane).

Kao članica NATO/PfP i aspirant za punopravno članstvo u NATO-u, BiH želi razvijati strukturu svojih oružanih snaga i prilagoditi je normama i praksama zemalja članica NATO-a.

U cilju dosezanja NATO interoperabilnosti, strukture obrane BiH će u oblasti vojne pomoći civilnim organima primjenjivati sljedeća posebna načela:

- a) svijest o različitosti (razumijevanje postojanja i prihvatanje različitosti između vojnih snaga i civilnih organa, uključujući civilno stanovništvo),
- b) zajednički ciljevi (sagledavanje interesa, koristi za društvenu zajednicu i definiranje zajedničkih ciljeva vojnih snaga i civilnih organa),
- c) podijeljena odgovornost (utvrđivanje nositelja, načina i rokova izvršenja pojedinačnih zadaća sukladno zakonskim nadležnostima vojnih snaga i civilnih organa),
- d) obostrani pristanak (pristanak vojnih snaga i civilnih organa na suradnju i zajedničko djelovanje),
- e) transparentnost (otvorenost za razmjenu informacija o nadležnostima, ciljevima i mogućnostima vojnih snaga i civilnih organa),
- f) komunikativnost (spremnost i uspostava stalne komunikacije između vojnih snaga i civilnih organa, uključujući civilno stanovništvo).

2. Ciljevi vojne pomoći

Ciljevi vojne pomoći civilnim organima su:

- a) ispunjavanje zakonskih zadaća i dodijeljenih misija (pomoć i potpora civilnim organima sukladno zakonskim zadacima struktura obrane BiH i dodijeljenim misijama po zapovijedi/ovlaštenju nadležnih institucija u lancu zapovijedanja i kontrole nad Oružanim snagama BiH),
- b) doprinos izgradnji sigurnog demokratskog društva (pomoć i potpora civilnim organima u aktivnostima jačanja mira, sigurnosti i stabilnosti BiH, te u međunarodnim nastojanjima izgradnje i održavanja mira, sigurnosti i stabilnosti na širem planu),
- c) razvitak i unapređivanje suradnje sa civilnim organima (jačanje povjerenja i međusobna komunikacija, koordinacija i suradnja između struktura obrane BiH i civilnih organa usmjerena na uspješno izvršenje aktivnosti vojne pomoći),
- d) jačanje ugleda i potvrđivanje društvene korisnosti institucija obrane BiH (razvoj sposobnosti i uspješna realizacija zadaća vojne pomoći kojima se stvaraju uvjeti za prosperitetan život svih građana BiH, te potvrđuje pozicija struktura obrane BiH kao jemca sigurnosti BiH i zaštite njenih vrijednosti od raznih oblika ugrožavanja),
- e) ispunjavanje međunarodnih obveza BiH (izvršenje zakonom definiranog zadatka struktura obrane BiH kroz učešće u raznim vidovima aktivnosti usmjerenih na postizanje i unapređenje ciljeva vanjske politike BiH),
- f) uključivanje u europske i euroatlantske integracijske procese (ispunjavanje obveza i dostizanje potrebne interoperabilnosti Oružanih snaga BiH na putu priključenja BiH u NATO i EU, kao i druge suvremene integracijske procese).

IV OSNOVE VOJNE POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA

1. Normativno-pravne osnove

Normativno-pravne osnove vojne pomoći civilnim organima su:

- a) Ustav BiH, zakoni, propisi i dokumenti BiH,
- b) međunarodni i međudržavni ugovori, NATO/PfP i druge preuzete obveze BiH,
- c) međunarodni propisi, konvencije i drugi dokumenti,
- d) normativni i drugi dokumenti u obrambenom sustavu BiH.

2. Odobravanje vojne pomoći

Angažiranje Oružanih snaga BiH u aktivnostima vojne pomoći civilnim organima vrši se sukladno zakonskim rješenjima i po zapovijedi/ovlaštenju nadležnih institucija u lancu zapovijedanja i kontrole nad Oružanim snagama BiH. Angažiranje Oružanih snaga BiH u navedenim aktivnostima odobravaju Predsjedništvo BiH, ministar obrane BiH po ovlaštenju Predsjedništva BiH ili ministar obrane BiH iz svoje nadležnosti, uključujući izdavanje zapovijedi i davanje odobrenja načelniku Zajedničkog stožera Oružanih snaga BiH za angažiranje Oružanih snaga BiH u određenim aktivnostima.

Izuzev zadaća i dodijeljenih misija po zapovijedima/ovlaštenjima u lancu zapovijedanja i kontrole nad Oružanim snagama BiH, vojna pomoć civilnim organima u načelu se razmatra, odobrava i realizira po zahtjevima civilnih organa.

3. Zapovijedanje i kontrola

Civilno zapovijedanje i kontrolu nad Oružanim snagama BiH vrši BiH kroz definirani lanac zapovijedanja i kontrole.

Pripadnici i postrojbe Oružanih snaga BiH, angažirani u pružanju vojne pomoći civilnim organima, ostaju u lancu zapovijedanja i kontrole nad Oružanim snagama BiH, a pripadnicima i postrojbom zapovijeda nadležni zapovjednik.

U određenim situacijama i oblicima pružanja vojne pomoći, kao što su pomoć u reagiranju na prirodne i druge nesreće, borbi protiv terorizma i realizaciji humanitarnih aktivnosti, javit će se potreba za stavljanjem vojnih snaga u poziciju u kojoj će biti odgovorne civilnim organima nadležnim za realizaciju aktivnosti. U ovakvim situacijama, nadležni civilni organ kojem su odgovorni angažirani pripadnici i postrojbe Oružanih snaga BiH dodjeljuje zadatke nadležnom zapovjedniku u okviru usaglašenog načina angažiranja Oružanih snaga BiH. U realizaciji dodijeljenih zadaća, vojne snage i civilni organi međusobno surađuju i koordiniraju aktivnosti sukladno usaglašenim planovima i objektivnim potrebama. Pri navedenom, zapovjednik koji zapovijeda vojnim snagama prenosi zadaće dodijeljene od strane nadležnog civilnog organa, te prima i izdaje zapovijedi u okviru lanca zapovijedanja i kontrole nad Oružanim snagama BiH.

Važnu ulogu u pružanju vojne pomoći civilnim organima ostvaruje Operativno središte za zapovijedanje i kontrolu u institucijama obrane BiH prenošenjem zapovijedi, te prijemom i obradom svih potrebnih informacija.

4. Suradnja sa civilnim organima

U okviru vojne pomoći, strukture obrane BiH surađuju i koordiniraju aktivnosti sa civilnim organima. Suradnja i koordinacija se ostvaruje u svim oblastima od značaja za planiranje i realizaciju vojne pomoći, sukladno zakonskim nadležnostima.

Neke od oblasti u kojima je moguće i potrebno ostvarivati suradnju su:

- a) stručna edukacija, organiziranje i izvođenje zajedničke obuke i vježbi,
- b) izrada propisa, planova, prosudbi i drugih dokumenata, uključujući propise kojima se uređuju pitanja statusa Oružanih snaga BiH i njihovih pripadnika prilikom realizacije vojne pomoći,
- c) planski razvoj i osiguranje resursa za vojnu pomoć,
- d) koordinacija operacija Oružanih snaga BiH,
- e) usvajanje standarda i uobičajenih postupaka zemalja NATO, EU i drugih regionalnih i globalnih sustava sigurnosti,
- f) realizacija aktivnosti u inozemstvu: sudjelovanje u aktivnostima međunarodnih sigurnosnih i obrambenih organizacija, humanitarnim operacijama, sudjelovanje u civilno-vojnim vježbama, obuci i drugim aktivnostima,
- g) angažiranje oružanih snaga drugih zemalja i međunarodnih vojnih snaga na teritoriju BiH,
- h) informativno djelovanje, realizacija znanstveno-istraživačkih projekata i naklada,
- i) druga pitanja od zajedničkog interesa.

Suradnja i koordinacija sa civilnim organima se može realizirati kroz razne vidove, uključujući:

- a) formiranje posebnih timova i radnih tijela za realizaciju pojedinačnih aktivnosti vojne pomoći i drugih aktivnosti sukladno utvrđenim oblastima suradnje,
- b) određivanje odgovornih osoba za koordinaciju aktivnosti,
- c) zajedničko ostvarivanje suradnje i konsultacija sa drugim civilnim organima,
- d) predlaganje novih oblika i oblasti suradnje, te načina njihovog unapređenja.

V OBLICI VOJNE POMOĆI CIVILNIM ORGANIMA

1. Podjela oblika vojne pomoći

Oblici vojne pomoći civilnim organima koje strukture obrane BiH ostvaruju i u okviru kojih namjeravaju izgrađivati sposobnosti su:

- a) unutardržavna vojna pomoć,
- b) međudržavna vojna pomoć,
- c) međunarodna vojna pomoć,

Svi navedeni oblici vojne pomoći će se realizirati prema normativnim, planskim i doktrinarnim dokumentima struktura obrane BiH kroz civilno-vojnu suradnju i/ili koordinaciju sa odgovarajućim civilnim organima.

2. Unutardržavna vojna pomoć

Unutardržavna vojna pomoć predstavlja angažiranje struktura obrane BiH u aktivnostima pružanja pomoći i potpore domaćim civilnim organima i stanovništvu unutar države.

Unutardržavna vojna pomoć uključuje:

- a) pomoć civilnim organima vlasti u oblastima:
 - reagiranja na prirodne i druge katastrofe i nesreće,
 - borbe protiv terorizma,
 - pomoći agencijama za provedbu zakona,
 - realiziranja protokolarnih i reprezentativnih aktivnosti,
- b) pomoć civilnim organima u realiziranju humanitarnih aktivnosti:
 - protuminsko djelovanje i uklanjanje neeksplozivnih ubojitih sredstava,
 - operacije medicinske evakuacije,
 - operacije traganja i spašavanja,
 - operacije dostave humanitarne pomoći i druge humanitarne operacije i aktivnosti pomoći stanovništvu,
- c) druge vrste pomoći civilnim organima, kao što su:
 - integrirani oblici pomoći kroz praktičnu obuku Oružanih snaga BiH (pomoć u obnovi, održavanju i izgradnji infrastrukture, kontrolirano pružanje usluga i ustupanje vojnih resursa na uporabu civilnim organima),
 - realiziranje kulturnih, sportskih i drugih prigodnih aktivnosti,
 - pomoć u drugim aktivnostima koje doprinose ugledu i dokazuju društvenu korisnost struktura obrane BiH.
- d) usluge Oružanih snaga BiH uz nadoknadu (ove aktivnosti će biti izuzetno realizirane pod kriterijumima i uvjetima propisanim posebnim dokumentima).

3. Međudržavna vojna pomoć

Angažiranje vojnih snaga jedne države u aktivnostima pružanja pomoći i potpore civilnim organima u drugoj državi predstavlja međudržavnu vojnu pomoć.

Sa pozicija država koje pružaju i primaju vojnu pomoć, međudržavna vojna pomoć se može promatrati kao:

- a) međudržavna vojna pomoć domaćih vojnih snaga - kada domaće vojne snage pružaju pomoć civilnim organima u drugoj državi,
- b) međudržavna vojna pomoć inozemnih vojnih snaga - kada domaći civilni organi primaju pomoć inozemnih vojnih snaga na teritoriju vlastite države.

Međudržavna vojna pomoć se realizira na temelju zaključenih sporazuma između država, na temelju članstva u regionalnim, globalnim i drugim organizacijama ili na drugi način po ukazanoj potrebi. Prilikom ostvarivanja ovakve pomoći, mora se osigurati koordinacija između obrambenih sustava država učesnica.

Oblasti u kojima će se međudržavna vojna pomoć ostvarivati reguliraju se sporazumom. Najčešće se realizira u okviru odgovora na prirodne ili druge nesreće i njihove prekogranične efekte - zaštita i spašavanje ljudi i materijalnih dobara, te u okviru humanitarnih operacija pomoći stanovništvu ugroženom po raznim osnovama. Može uključivati organizaciju zajedničkih međudržavnih vježbi odgovora na izvanredne situacije, te aktivnosti protokolarnog, kulturnog, sportskog i drugog sadržaja.

Strukture obrane BiH sudjeluju u ovom obliku pružanja vojne pomoći civilnim organima sukladno zakonskim rješenjima, zaključenim međudržavnim sporazumima i drugim preuzetim obvezama BiH.

4. Međunarodna vojna pomoć

Angažiranje vojnih snaga pod okriljem međunarodnih i multinacionalnih organizacija, saveza i koalicija u aktivnostima pružanja pomoći i potpore inostranim civilnim organima u drugoj državi predstavlja međunarodnu vojnu pomoć.

Ovaj oblik pružanja vojne pomoći civilnim organima uobičajeno se realizira na temelju članstva u regionalnim, globalnim i drugim organizacijama, u okviru međunarodnih mirovnih operacija i drugih aktivnosti ili na drugi način na temelju ukazane potrebe. Ukoliko se međunarodna vojna pomoć izvodi pod okriljem UN-a, radi se o UN Civilno-vojnoj koordinaciji (United Nations Civil-Military Coordination - UN CIM-COORD).

Oblici međunarodne vojne pomoći uključuju sudjelovanje vojnih snaga u različitim aktivnostima pružanja pomoći civilnim organima (odgovor na prirodne ili druge nesreće - zaštita i spašavanje ljudi i materijalnih dobara, složene izvanredne situacije - izbjegličke, humanitarne i druge krize, obnova i rekonstrukcija, normalizacija društvenih funkcija, zaštita ljudskih prava, izgradnja demokratskih institucija vlasti i druge aktivnosti humanitarnog karaktera). Međunarodna vojna pomoć se može realizirati kroz razne oblike obuke i vježbi, planiranja i pripravnosti za izvanredne situacije, te aktivnosti protokolarnog, kulturnog, sportskog i drugog sadržaja.

Angažiranje struktura obrane BiH u međunarodnoj vojnoj pomoći realizira se sukladno zakonskim rješenjima i međunarodno preuzetim obvezama BiH.

CIMIC predstavlja pomoć i potporu koju vojne snage angažirane u strukturi ili pod okriljem NATO-a pružaju civilnim organima u okviru operacija kolektivne obrane (Collective Defence Operations - CDO), operacija potpore miru (Peace Support Operations - PSO), operacija odgovora na krize (Crisis Response Operations - CRO) i drugih NATO aktivnosti. Navedeno podrazumijeva da se CIMIC može realizirati u aktivnostima koje NATO provodi na temelju dobivenog mandata ili pod okriljem drugih međunarodnih organizacija.

CIMIC se može posmatrati kao:

- a) CIMIC domaćih vojnih snaga - kada domaće vojne snage angažirane u NATO aktivnostima pružaju pomoć civilnim organima u drugoj državi,
- b) CIMIC inozemnih vojnih snaga - kada domaći civilni organi primaju pomoć inozemnih vojnih snaga angažiranih u NATO aktivnostima na teritoriju vlastite države.

CIMIC uključuje sudjelovanje u širokom spektru aktivnosti pružanja pomoći civilnim organima, od odgovora na prirodne i druge katastrofe i nesreće, humanitarnih operacija, pomoći u obnovi i rekonstrukciji, osiguranju uvjeta za normaliziranje društvenih funkcija i uspostavu okvira za poštivanje ljudskih prava, do pomoći u izgradnji demokratskih institucija vlasti.

Sukladno strateškim opredjeljenjem BiH za pristupanje u NATO, institucije obrane BiH razvijaju sposobnosti za sudjelovanje u CIMIC. Prilikom angažiranja vojnih snaga u CIMIC aktivnostima u BiH neophodno je osigurati vojnu koordinaciju između oružanih snaga zemalja učesnica i Oružanih snaga BiH. Na poziv NATO, sudjelovanje u ovim aktivnostima se ostvaruje sukladno zakonskim rješenjima.

VI OSNOVE IZGRADNJE SPOSOBNOSTI ZA POMOĆ CIVILNIM ORGANIMA

1. Koncept izgradnje sposobnosti

Primarna funkcija pripadnika struktura obrane BiH angažiranih na poslovima vojne pomoći civilnim organima je izrada ekspertiza, planiranje i predlaganje optimalnih rješenja, sudjelovanje u procesu donošenja odluka, te realiziranje konkretnih zadataka vojne pomoći. Navedeno uključuje punu suradnju i koordinaciju aktivnosti sa civilnim organima.

Izgradnja sposobnosti struktura obrane BiH za uspješnu vojnu pomoć civilnim organima, posebno sa aspekta pridruživanja NATO, uključuje realiziranje sljedećih aktivnosti:

- a) razvijanje sustavnih dokumenata primjenjivih u NATO vođenim PSO, CRO, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u međunarodnom okruženju,
- b) razvijanje i osposobljavanje elemenata za civilno-vojnu saradnju u Oružanim snagama BiH, sposobnih da se integriraju u multinacionalne stožere u inozemstvu,
- c) održavanje i razvijanje specifičnih kapaciteta Oružanih snaga BiH za pružanje pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge katastrofe i nesreće u zemlji i inozemstvu,
- d) obuka izvršnih struktura za pružanje vojne pomoći civilnim organima,
- e) postizanje NATO interoperabilnosti Oružanih snaga BiH radi sudjelovanja u NATO vođenim PSO i drugim aktivnostima koje se realizuju pod okriljem međunarodnih sigurnosnih i obrambenih organizacija.

2. Osposobljavanje funkcionalnih specijalista

Sa ciljem dostizanja NATO interoperabilnosti, izgradnja sposobnosti struktura obrane BiH za uspješno izvršenje aktivnosti vojne pomoći civilnim organima zahtijeva osposobljavanje funkcionalnih specijalista za civilno-vojnu suradnju u sljedećim oblastima:

- a) oblast civilne administracije (javni poslovi) - uključuje osoblje specijalizirano za djelatnosti vladinog sektora, prava, obrazovanja, zdravstva, sigurnosti i okoliša,
- b) oblast civilne infrastrukture - uključuje osoblje specijalizirano za komunikacije, transport, hitne službe i javne radove,
- c) oblast za humanitarnu pomoć - uključuje osoblje specijalizirano za pitanja izbjeglih i raseljenih osoba, racionirano opskrbljivanje osnovnim živežnim namirnicama, pružanje medicinske pomoći i humanitarne aktivnosti,
- d) ekonomsko-komercijalna oblast - uključuje osoblje specijalizirano za ekonomski razvitak, hranu i poljoprivredu, industriju i trgovinu,
- e) oblast za poslove kulture - uključuje osoblje specijalizirano za pitanja kulturno-povijesnog nasljeđa, umjetnosti, religije i jezika.

3. Razvitak kapaciteta

Uz osposobljavanje za obavljanje zadataka vojne pomoći civilnim organima, efikasno pružanje ove pomoći zahtijeva održavanje i razvoj postojećih, te po potrebi razvoj novih specifičnih kapaciteta, sposobnih za brzo razmještanje i integraciju u strukture suvremenih sustava sigurnosti. U tom smislu, Oružane snage BiH treba da razvijaju i održavaju kapacitete za vojnu pomoć civilnim organima u okviru:

- a) pješačkih postrojbi,
- b) helikopterskih postrojbi,
- c) deminerskih postrojbi,
- d) postrojbi za uklanjanje neeksplozivnih ubojitih sredstava,
- e) inženjerskih postrojbi,
- f) logističkih postrojbi,
- g) postrojbi vojne policije,

- h) postrojbi za nuklearno-biološko-kemijsku zaštitu,
- i) komunikacijskih središta,
- j) drugim postrojbi i kapaciteta po potrebi.

Posebnu pažnju treba posvetiti funkcionalnosti Operativnog središta za zapovijedanje i kontrolu u institucijama obrane BiH sa aspekta njegove uloge u svim oblicima pružanja vojne pomoći civilnim organima. Uloga ovog središta naročito dolazi do izražaja u slučajevima kao što su pomoć u reagiranju na prirodne i druge katastrofe i nesreće, borbi protiv terorizma i realizaciji humanitarnih aktivnosti. Funkcionalnost ovog središta podrazumijeva razvoj odgovarajućih standardnih operativnih procedura za prijem zahtjeva za vojnu pomoć i brzi prijenos informacija u lancu zapovijedanja i kontrole nad Oružanim snagama BiH. Također, uključuje povezanost sa Operativno-komunikacijskim središtem BiH - 112 i drugim odgovarajućim središtima.

VII ODGOVORNOSTI

1. Nadzor nad vojnom pomoći civilnim organima

Ministar obrane Bosne i Hercegovine vrši nadzor nad svim aspektima vojne pomoći civilnim organima, odobrava Politiku i izdaje direktive za njeno ažuriranje.

Zamjenici ministra obrane, načelnik Zajedničkog stožera Oružanih snaga BiH i njegovi zamjenici iz svoje nadležnosti vrše nadzor nad aktivnostima vojne pomoći civilnim organima.

2. Odgovornosti struktura obrane

Sektor za politiku i planove izrađuje Politiku, osigurava usklađenost iste sa usvojenim politikama u obrambenom sustavu BiH i zahtjevima NATO inteoperabilnosti, implementira Politiku i izrađuje dokumente za njenu provedbu, te osigurava pregled i ažuriranje Politike.

Organizacijske jedinice Ministarstva obrane BiH i Zajednički stožer Oružanih snaga BiH sudjeluju u razvoju Politike, implementiraju Politiku i iz svojih nadležnosti izrađuju dokumente za njenu provedbu, te sudjeluju u pregledu i ažuriranju Politike.

Zapovjedništva i postrojbe Oružanih snaga BiH iz svoje nadležnosti implementiraju Politiku i izvršavaju zadatke vojne pomoći civilnim organima.

VIII ZAVRŠNE ODREDBE

1. Donošenje dokumenata

Angažiranje pripadnika i resursa struktura obrane BiH u aktivnostima vojne pomoći civilnim organima bit će regulirano odgovarajućim propisima, procedurama i planovima na razini Ministarstva obrane i Zajedničkog stožera Oružanih snaga BiH.

2. Ažuriranje Politike

Sektor za politiku i planove, u saradnji sa organizacijskim jedinicama Ministarstva obrane BiH i Zajedničkim stožerom Oružanih snaga BiH, najmanje jednom godišnje vrši pregled Politike s ciljem utvrđivanja potrebe ažuriranja iste.

3. Stupanje na snagu

Politika stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 06- 04-3-4827 /10
Sarajevo, 04.10.2010. godine

MINISTAR
dr. Selmo Cikotić